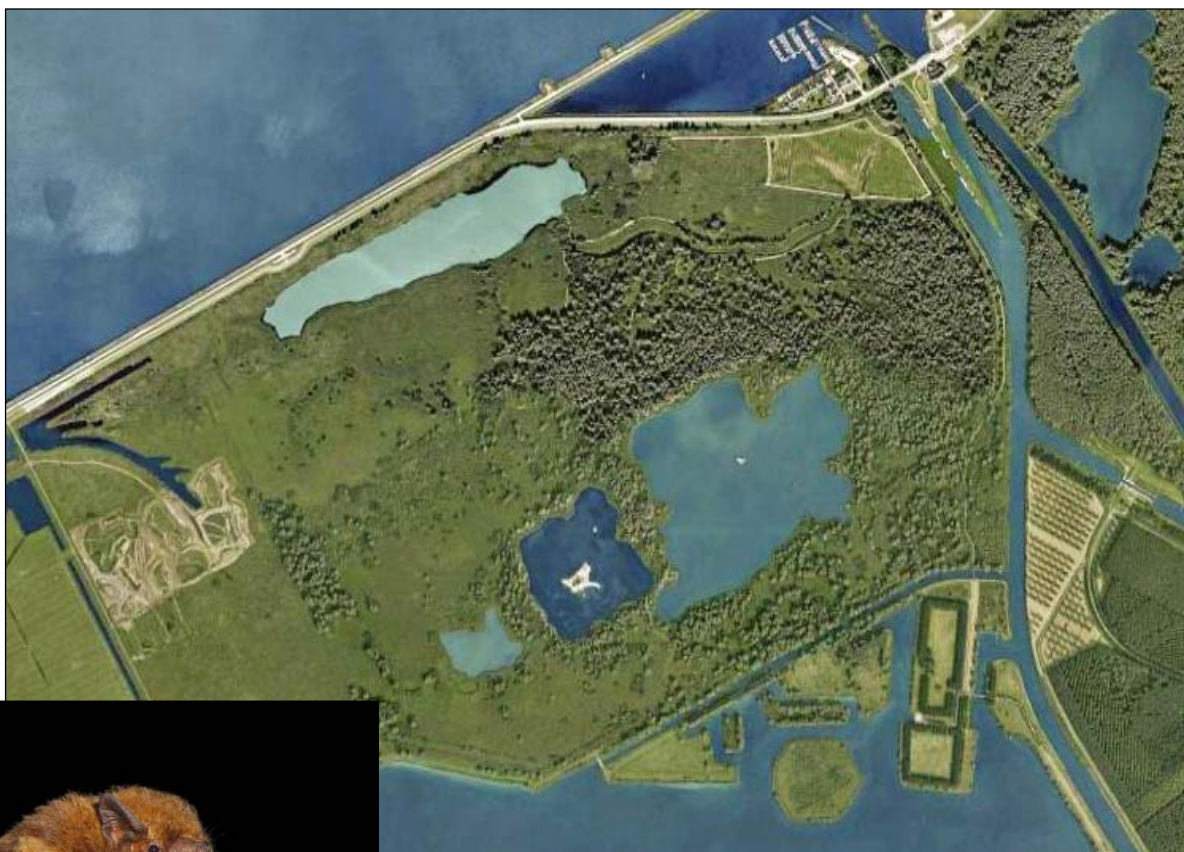

Vleermuisinventarisatie Lepelaarplassen

R.M. Koelman

Vleermuisinventarisatie Lepelaarplassen

R.M. Koelman

Rapport nr.:	2008.06
Project nr.:	430.283
Status uitgave:	Eindrapport
Datum uitgave:	Juni 2008
Veldwerk:	R.M. Koelman
Auteur(s):	R.M. Koelman
Projectleiding:	R.H. Witte van den Bosch
Afbeeldingen voorkant::	Ruige dwergvleermuis, Echt (L) mei 2007; <i>foto: R.M. Koelman</i> Luchtfoto Lepelaarplassen: © Google Earth
Productie:	Stichting VZZ Oude Kraan 8 6811 LJ Arnhem tel. 026-3705318 e-mail: zoogdier@vzz.nl
Opdrachtgever:	Stichting Flevo-landschap Postbus 2181 8203 AD Lelystad
Oplage van het rapport:	Digitaal

Dit rapport kan worden geciteerd als:

Koelman, R.M., 2008. Vleermuisinventarisatie Lepelaarplassen. VZZ rapport 2008.06. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

© Zoogdiervereniging VZZ

De Stichting VZZ, onderdeel van de Zoogdiervereniging VZZ is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van de VZZ; opdrachtgever vrijwaart de Stichting VZZ voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en de Zoogdiervereniging VZZ, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

1 Samenvatting.....	5
2 Inleiding.....	7
3 Methode.....	9
3.1 Luisterkistjes.....	9
3.2 Bat-detector onderzoek.....	10
4 Resultaten.....	11
4.1 Luisterkistjes.....	11
4.2 Bat-detector onderzoek.....	11
4.3 Volledigheid.....	12
5 Bespreking van de waargenomen soorten.....	13
5.1 Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>).....	13
5.2 Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>).....	14
5.3 Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>).....	16
5.4 Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>).....	17
5.5 Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>).....	18
5.6 Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>).....	19
5.7 Waarnemingen overige zoogdieren.....	20
6 Conclusies en aanbevelingen.....	23
7 Bronnen.....	25
Bijlage 1 Soortinformatie.....	27

Afbeelding 1. Naambord Lepelaarplassen. *Foto: R.H. Witte van den Bosch.*

1 Samenvatting

In de periode van 18 juni tot en met 15 september 2007 zijn de Lepelaarplassen bij Almere geïnventariseerd op het voorkomen van vleermuizen. Doel van het onderzoek was te komen tot een goed beeld van het gebruik van het gebied door vleermuizen en inzicht in de mogelijkheden om bij het beheer met deze diergroep rekening te houden.

Tijdens het onderzoek zijn in en rond het gebied 6 soorten vleermuizen vastgesteld:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)
- meervleermuis (*Myotis dasycneme*)
- watervleermuis (*Myotis daubentonii*)

Alle soorten zijn foeragerend en/of passerend waargenomen. Van de ruige dwergvleermuis werden in het gebied bovendien twee paarverblijfplaatsen in wilgen vastgesteld. Op het direct ten oosten van de Lepelaarplassen gelegen Wilgeneiland zijn in de daar aanwezige wilgen een groot aantal paarplaatsen aanwezig. Hier werden tenminste 18 paarverblijfplaatsen vastgesteld.

Geconcludeerd kan worden dat het gebied de Lepelaarplassen voor de vijf van de zes daar waargenomen soorten vleermuizen een nogal gemiddelde waarde heeft. Uitzondering is de ruige dwergvleermuis. Voor deze soort vervult het gebied met name in de nazomer een belangrijke rol als foerageergebied. In mindere mate is het gebied voor deze soort van belang voor (paar)verblijfplaatsen. Het naastgelegen Wilgeneiland vervult voor deze soort een zeer belangrijke rol door het grote aantal daar aanwezige verblijfplaatsen (paarlocaties).

Ten aanzien van het beheer van het gebied zelf worden er geen specifieke bedreigingen voor vleermuizen verwacht. Wel dient bij de eventuele kap van bomen in het gebied rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in deze bomen.

Ten aanzien van het Wilgeneiland zijn er grotere bedreigingen voor vleermuizen denkbaar. Met name een eventuele omvorming van het hier aanwezige wilgenbos tot een bostype met meer duurzame boomsoorten zal leiden tot het verlies van een groot aantal paarverblijfplaatsen. Om deze reden dient een dergelijke omvorming hier dan ook niet plaats te vinden.

2 Inleiding

Ten noorden van Almere–Stad ligt het gebied De Lepelaarplassen, een natuurgebied van ongeveer 350 ha groot dat wordt beheerd door de Stichting Flevo-landschap. De kern van het gebied bestaat uit vier plassen. Drie hiervan zijn voormalige zandwinputten welke zijn ontstaan tijdens de bouw van de Oostvaardersdijk. De vierde plas is ontstaan ten gevolge van kwel aan de voet van de Oostvaardersdijk. De plassen worden omgeven door rietland, grasland en wilgenstruweel. De Lepelaarplassen zijn vooral bekend vanwege de aanwezigheid van moeras- en watervogels. In het gebied bevinden zich een kolonie aalscholvers en een kolonie lepelaars. Het gebied De Lepelaarplassen is aangewezen als Natura 2000-gebied.

De Stichting Flevo-landschap heeft de Zoogdierverseniging VZZ opdracht gegeven tot het uitvoeren van een inventarisatie van de vleermuiswaarden van het gebied.

Doel van het onderzoek was te komen tot een goed beeld van het gebruik van De Lepelaarplassen door vleermuizen en inzicht in de mogelijkheden om bij het beheer met deze diergroep rekening te houden. Het onderzoek was een aanvulling op een provinciedekkende vleermuisonderzoek (Reinhold *et al.*, 2007). Binnen dat onderzoek bestond geen ruimte om gebiedsgericht onderzoek uit te voeren. Gezien de status van De Lepelaarplassen (Natura 2000-gebied) vond de Stichting Flevo-landschap gebiedsgericht onderzoek hier echter wel wenselijk.

Het veldwerk vond plaats in de periode van 18 juni tot en met 15 september 2007 en werd uitgevoerd door de auteur (Rob Koelman, senior projectmedewerker Onderzoek en Advies bij de Zoogdierverseniging VZZ).

Afbeelding 2. Luchtfoto van de Lepelaarplassen (© Google Earth).

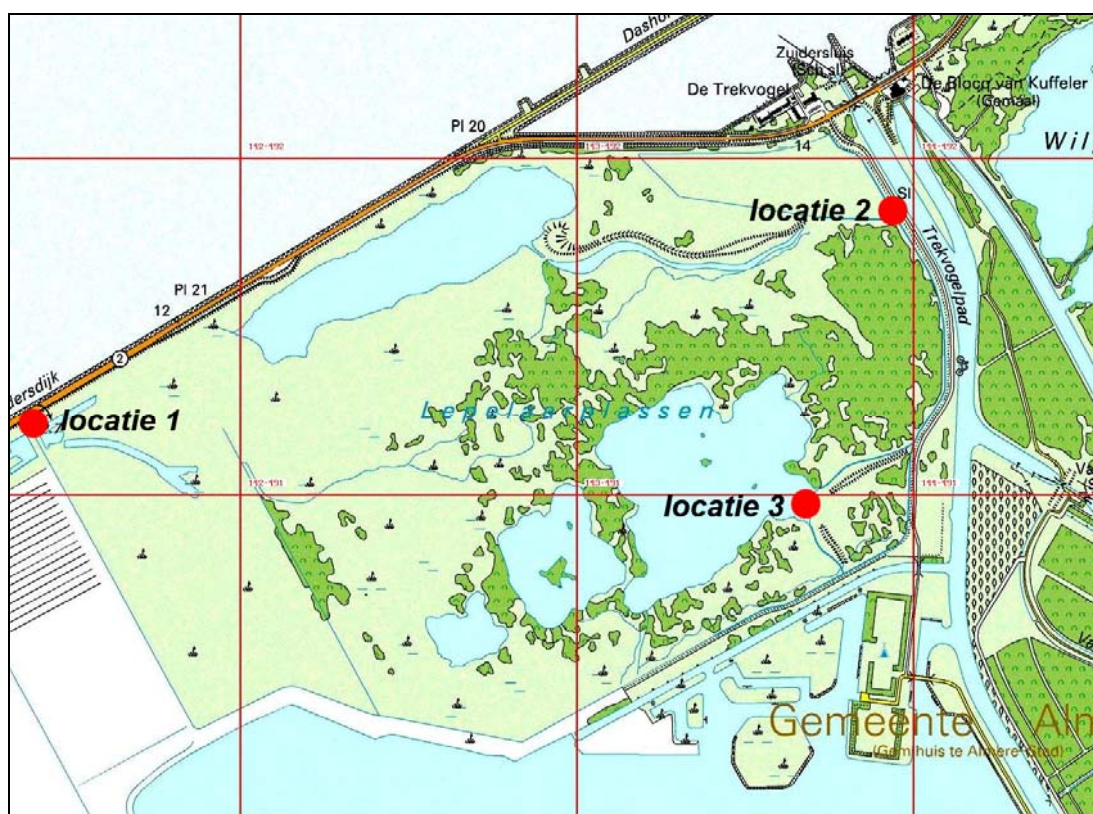
3 Methode

Bij het onderzoek werd gebruik gemaakt van twee technieken:

- onderzoek met behulp van zgn. luisterkistjes;
- onderzoek met behulp van een bat-detector.

3.1 Luisterkistjes

Luisterkistjes zijn onbemande bat-detectors die automatisch de geluiden van passerende vleermuizen opnemen. Door de inzet van luisterkistjes kunnen op één moment meerdere locaties tegelijk onderzocht worden. Op 18 juni is door de auteur en dhr. Nico Dijkshoorn (terreinbeheerder bij het Flevo-landschap) overdag een bezoek gebracht aan de Lepelaarplassen. Hierbij werd bepaald op welke locaties luisterkistjes zouden worden ingezet. Op de avond van 2 juli zijn door dhr. Dijkshoorn op drie locaties in de gebied luisterkistjes uitgezet. Per locatie werden steeds twee kistjes geplaatst. Hierbij was één kistje ingesteld op een frequentie van 25 kHz voor vleermuizen met een relatief lage sonarfrequentie (bijvoorbeeld rosse vleermuis en laatvlieger) en het tweede kistje ingesteld op een frequentie van 45 kHz voor vleermuizen met een relatief hoge sonarfrequentie (bijvoorbeeld de gewone en ruige dwergvleermuis en de water- en meervleermuis). De kistjes zijn de volgende ochtend weer opgehaald. De analyse van de opgenomen geluiden werd uitgevoerd door Johannes Regelink (projectmedewerker Onderzoek en Advies bij de Zoogdierverseniging VZZ).

Afbeelding 3. Kaart van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de locaties van de luisterkistjes (rode stippen).

3.2 Bat-detector onderzoek

Op 20 augustus en 15 september is het gebied door de auteur onderzocht met behulp van een bat-detector. Hierbij werd gebruik gemaakt van een detector van het type Petterson Ultrasound Detector D240^x. Het gebied werd hierbij te voet en te fiets doorkruist.

Op 20 augustus werd eerst tussen 21.00 en 22.00 uur gepost op een telpunt op het Trekvogelpad ter hoogte van de locatie van luisterkistje 2. Daarna werden twee routes in het gebied gelopen, gevolgd door een route per fiets langs de buitenkant van het gebied.

Op 15 september werden wederom de twee routes in het gebied gelopen, gevolgd door een route per fiets over het direct ten oosten van de Lepelaarplassen gelegen Wilgeneiland.

Afbeelding 4. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen. Luchtfoto: © Google Earth.

4 Resultaten

4.1 Luisterkistjes

Met behulp van de luisterkistjes zijn vier soorten vleermuizen waargenomen:

- gewone dwergvleermuis: 1 waarneming
- ruige dwergvleermuis: 1 waarneming
- rosse vleermuis: 16 waarnemingen, waarbij het aannemelijk is dat het hierbij gaat om hooguit enkele ter plaatse foeragerende dieren die daardoor meerdere keren zijn waargenomen
- laatvlieger: 2 waarnemingen

De inzet van de luisterkistjes heeft relatief weinig waarnemingen opgeleverd. Dit is voor een deel te verklaren doordat drie van de zes opnames ten gevolge van technische problemen zijn mislukt.

kwelzone Oostvaardersdijk (locatie 1)	25 khz geen waarnemingen	aantal -
	40 khz opname mislukt; alleen ruis	-
stuwtje Lepelaarspad (locatie 2)	25 khz opname mislukt; te veel ruis	-
	40 khz ruige dwergvleermuis	1
	gewone dwergvleermuis	1
Lepelaarshut (locatie 3)	25 khz rosse vleermuis	16
	Laatvlieger	2
	40 khz opname mislukt; alleen ruis	-

Tabel 1a-c. Resultaten luisterkistjes.

4.2 Bat-detector onderzoek

Tijdens het onderzoek met behulp van een bat-detector zijn er 107 waarnemingen gedaan van in totaal zes soorten vleermuizen:

- gewone dwergvleermuis: 41 waarnemingen
- ruige dwergvleermuis: 46 waarnemingen
- laatvlieger: 3 waarnemingen
- rosse vleermuis: 2 waarnemingen
- meervleermuis: 14 waarnemingen
- watervleermuis: 1 waarneming

De tijdens het onderzoek verrichtte waarnemingen zijn weergegeven op de kaarten van hoofdstuk 4.

4.3 Volledigheid

Grote delen van de Lepelaarplassen zijn niet toegankelijk. Hierdoor kon tijdens de inventarisatie alleen het oostelijke deel van het gebied relatief goed onderzocht worden. Hier bevinden zich een tweetal wandelroutes:

- Eén route in het noordoostelijke kwadrant van het gebied; deze route voert naar een tweetal observatiehutten voor vogels op de oevers van de in het gebied aanwezige plassen.
- Eén route in het zuidoostelijke deel van het gebied; deze route loopt naar de Lepelaarhut (observatiehut voor vogels).

Verder loopt er een pad langs de buitenrand het gebied, waardoor ook rondom het gebied waarnemingen konden worden gedaan. Overigens kan wel worden aangenomen dat de onderzochte terreindelen een representatief beeld geven van de vleermuiswaarden in het gehele gebied.

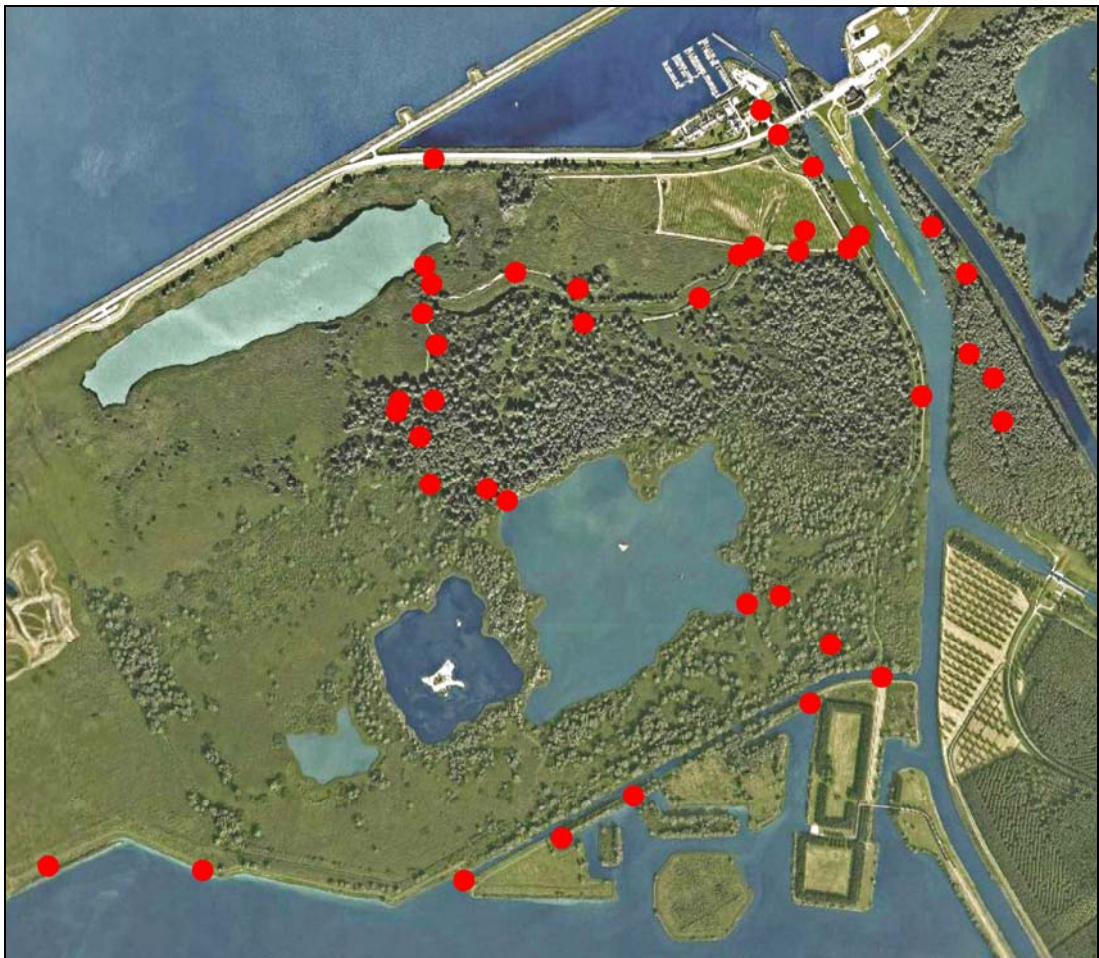
Daarnaast zijn er slechts twee nachtelijke inventarisatierondes afgelegd. Dit aantal rondes is te beperkt om tot een volledig beeld van de vleermuiswaarden van het gebied te kunnen komen. De uitgevoerde inventarisatie dient dan ook niet te worden gezien als volledig, maar dient veeleer beschouwd te worden als een uitgebreide verkenning.

5 Bespreking van de waargenomen soorten

5.1 Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

De gewone dwergvleermuis is samen met de ruige dwergvleermuis de meest waargenomen vleermuissoort. De soort komt foeragerend voor in vrijwel het hele gebied. De hoogste dichtheden zijn aanwezig in de besloten en halfopen delen van het gebied. In de zeer open terreingedeelten zijn de dichtheden een stuk lager.

Afbeelding 5. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de waarnemingen van foeragerende en/of passerende gewone dwergvleermuizen (rode stippen). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

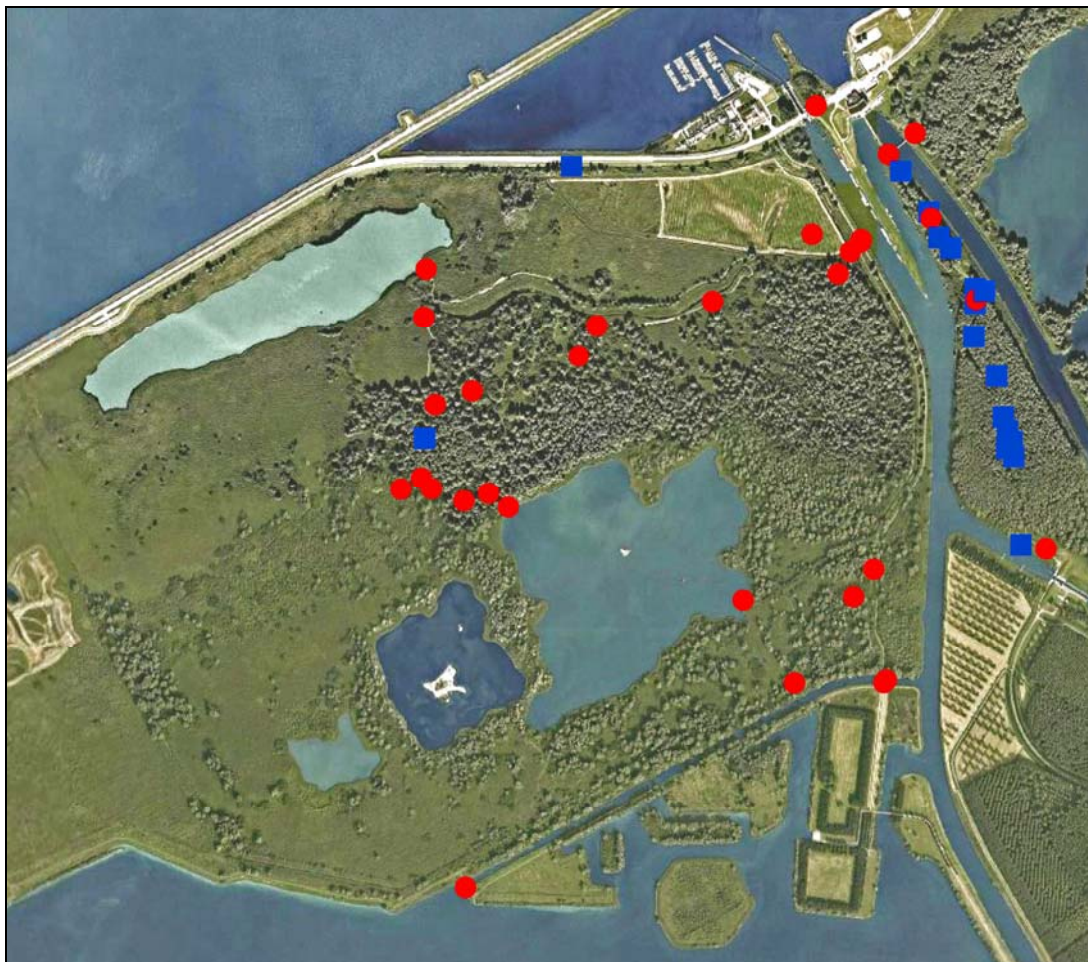

5.2 Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

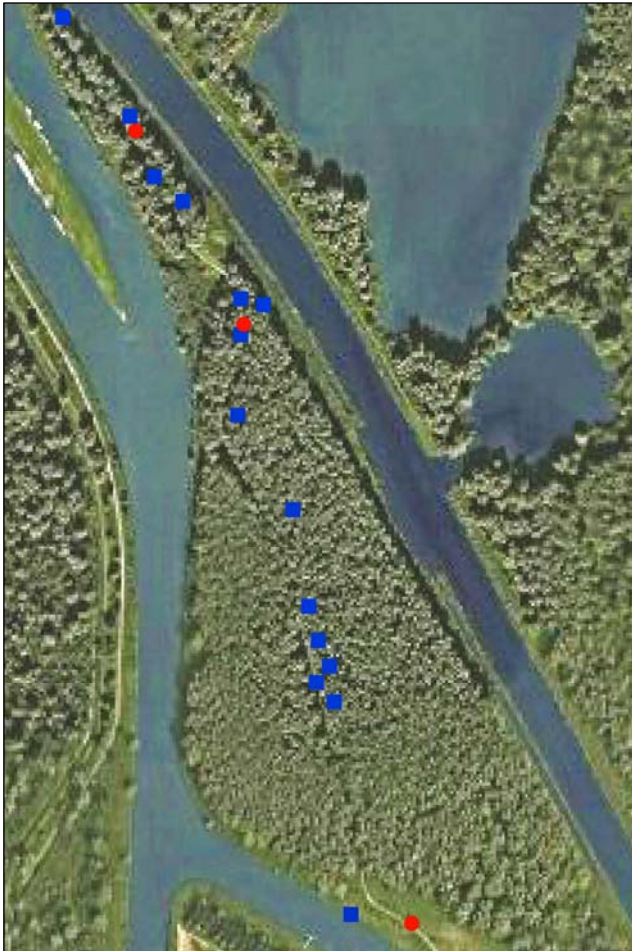
De ruige dwergvleermuis is samen met de gewone dwergvleermuis de meest waargenomen vleermuissoort.

De soort komt foeragerend voor in grote delen van het gebied.

Er zijn in totaal 20 paarverblijfplaatsen aangetroffen. In de Lepelaarplassen zelf zijn slechts 2 paarplaatsen ontdekt. Het betrof hierbij vanuit holtes in wilgen roepende mannetjes. Op het naastgelegen Wilgeneiland is een grote concentratie aan paarplaatsen aanwezig. Hier werd op 15 september de aanwezigheid van tenminste 18 paarbomen (wilgen) vastgesteld. Paarverblijfplaatsen worden in de provincie Flevoland vooral aangetroffen in bospercelen langs de IJsselmeerkust (Reinhold *et al.*, 2007). De aanwezigheid van paarplaatsen op het Wilgeneiland valt binnen dit beeld. De dichtheid aan paarplaatsen is daarbij echter bovengemiddeld (mond. med. dhr. Jeroen Reinhold, Landschapsbeheer Flevoland).

Afbeelding 6a. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de waarnemingen van ruige dwergvleermuizen (rode stippen: foeragerende en/of passerende dieren; blauwe vierkantjes: paarplaatsen). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

Afbeelding 6b. Detailkaart van het direct ten oosten van de lepelaarplassen gelegen Wilgeneiland met daarop weergegeven de waarnemingen van ruige dwergvleermuizen (rode stippen: foeragerende en/of passerende dieren; blauwe vierkantjes: paarplaatsen). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

De op de kaart aangegeven locaties van paarplaatsen betreffen niet de paarbomen zelf, maar tonen de locaties van waaraf de waarnemingen zijn gedaan. Op drie locaties werden twee roepende mannetjes tegelijk gehoord.

5.3 Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Foeragerende en/of passerende laatvliegers zijn waargenomen op vier locaties. Op twee locaties werd waargenomen dat een laatvlieger gedurende langere tijd foeragerend ter plaatse was in de oeverzone van één van de in het gebied aanwezige plassen.

Afbeelding 7. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de waarnemingen van foeragerende en/of passerende laatvliegers (rode stippen). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

5.4 Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

Foeragerende en/of passerende rosse vleermuizen zijn waargenomen op 3 locaties. Op 2 locaties werd waargenomen dat een rosse vleermuis gedurende langere tijd foeragerend ter plaatse aanwezig was boven één van de in het gebied aanwezige plassen.

Afbeelding 8. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de waarnemingen van foeragerende en/of passerende rosse vleermuizen (rode stippen). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

5.5 Meervleermuis (*Myotis dasycneme*)

Op 20 juli werd tussen 21.00 en 22.00 uur gepost op een telpunt op het Trekvogelpad ter hoogte van de 2^e Trekvogelbrug. Tussen 21.43 en 22.00 uur werden hier 14 meervleermuizen op vliegroute waargenomen die van zuid naar noord over de Hoge Vaart vlogen. Er werden geen terugkerende dieren opgemerkt, wat aannemelijk maakt dat de waargenomen dieren zijn gaan foerageren boven het IJsselmeer.

De waargenomen dieren zijn vermoedelijk afkomstig uit een verblijfplaats in de bebouwing van Almere. Hier is één verblijfplaats van de soort bekend (Reinhold *et al.*, 2007). Mogelijk zijn de op 20 juli waargenomen dieren afkomstig uit deze verblijfplaats.

Afbeelding 9. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de ligging van de waargenomen vliegroute van de meervleermuis (rode pijl). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

5.6 Watervleermuis (*Myotis daubentonii*)

Tijdens het onderzoek werd éénmaal een watervleermuis waargenomen. Het betrof een dier dat gedurende enige tijd foeragerend aanwezig was boven het kanaal bij de Trekvogelbrug.

De sonar van de watervleermuis kan onder bepaalde omstandigheden sterk op die van de meervleermuis lijken. Deze twee soorten kunnen dan gemakkelijk met elkaar worden verward. Bij de waarneming van de watervleermuis is het dier echter niet alleen met een bat-detector gehoord, maar ook met behulp van een zaklantaarn visueel waargenomen. Hierbij kon de eerdere determinatie op grond van het sonargeluid bevestigd worden.

Afbeelding 10. Kaart van de onderzochte delen van de Lepelaarplassen met daarop weergegeven de waarnemingslocatie van de foeragerende watervleermuis (rode stip). Luchtfoto ondergrond: © Google Earth.

5.7 Waarnemingen overige zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn op beperkte schaal ook waarnemingen van terrestrische zoogdieren gedaan. Deze worden hieronder kort besproken.

Gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*)

Tijdens het veldbezoek op 18 juni werd in het zuidoostelijke deel van de Lepelaarplassen een dode gewone bosspitsmuis aangetroffen. Het betrof hier vermoedelijk een achtergelaten prooirest (spitsmuizen hebben een penetrante lichaamsgeur, waardoor roofdieren een gevangen spitsmuis vaak niet opeten, maar gewoon achterlaten).

Mol (*Talpa europaea*)

Tijdens de veldbezoeken zijn op diverse plekken in de Lepelaarplassen molshopen waargenomen. Daarnaast werd tijdens het veldbezoek op 20 augustus midden in het gebied een dode mol gevonden. Het ging hierbij om een prooirest van vermoedelijk een vos.

Konijn (*Oryctolagus cuniculus*)

Tijdens het veldbezoek op 18 juni werd een konijn waargenomen in de bosschages naast het fietspad direct en zuiden van de Lepelaarplassen.

Bever (*Castor fiber*)

Tijdens het veldbezoek op 18 juni werden in het zuidoostelijke deel van de Lepelaarplassen diverse sporen van een bever waargenomen. Het ging hierbij om een in gebruik zijnde wissel, een vers geurmerk en oudere knaagsporen aan een wilg (zie afbeelding 9). De waargenomen sporen waren afkomstig van een bever die al langere tijd in het gebied aanwezig is (mond. med. dhr. Nico Dijkshoorn).

Aardmuis (*Microtus agrestis*)

Tijdens het veldbezoek op 18 juni werd in het zuidoostelijke deel van de Lepelaarplassen een dode aardmuis (juveniel mannetje) aangetroffen. Het dier lag op een zeer recent gemaaid graspad, wat aannemelijk maakt dat het hier een uitgemaaid dier betrof.

Vos (*Vulpes vulpes*)

Tijdens de veldbezoeken zijn tenminste 6 waarnemingen van vossen gedaan. Op vier locaties in de Lepelaarplassen zijn keutels van deze soort gevonden. Daarnaast werden op 15 september twee vossen gezien. Het ging hierbij om een zittend juveniel dier in de berm van het fietspad direct ten zuiden van de Lepelaarplassen en een overstekend adult dier bij het gemaal De Blocq van Kuffeler. Tenslotte werd nog een dode mol gevonden, waarbij het vermoedelijk om een prooirest van een vos ging.

Afbeelding 11. Knaagsporen van bever. Lepelaarplassen, juni 2007. Foto: R.M. Koelman.

Afbeelding 10. Ruige dwergvleermuis, Echt (L) mei 2007. *Foto: R.M. Koelman.*

6 Conclusies en aanbevelingen

Tijdens het onderzoek zijn in en rond de Lepelaarplassen 6 soorten vleermuizen vastgesteld.

Op grond van de waarnemingen kan geconcludeerd worden dat het gebied voor vijf van de zes daar waargenomen soorten vleermuizen een nogal gemiddelde waarde heeft.

Uitzondering is de ruige dwergvleermuis. Voor deze soort vervult het gebied met name in de nazomer een belangrijke rol als foerageergebied. In mindere mate is het gebied voor deze soort van belang voor verblijfplaatsen (paarlocaties in de nazomer). Het naastgelegen Wilgeneiland vervult voor deze soort een zeer belangrijke rol door het grote aantal daar aanwezige verblijfplaatsen (paarlocaties).

Ten aanzien van beheer van het gebied zelf worden er geen specifieke bedreigingen voor vleermuizen verwacht. Aandachtspunt dient te zijn de aanwezigheid van verblijfplaatsen in de bomen in het gebied. Dit zijn vrijwel uitsluitend wilgen van enige tientallen jaren oud. (Potentiële) verblijfplaatsen zijn: spechtenholen, rottingsgaten, scheuren en ruimtes achter stukken loshangende schors. Bij de eventuele kap van bomen in het gebied dient met deze mogelijke aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen rekening te worden gehouden.

Ten aanzien van het Wilgeneiland zijn er grotere bedreigingen voor vleermuizen denkbaar. Met name een eventuele omvorming van het hier aanwezige wilgenbos tot een bostype met meer duurzame boomsoorten zal leiden tot het verlies van een groot aantal paarverblijfplaatsen. Om deze reden dient een dergelijke omvorming hier dan ook niet plaats te vinden. Indien er op het sluseiland toch bomen gekapt te dienen worden kan het verlies aan (potentiële) verblijfplaatsen tot op zekere hoogte worden gecompenseerd door het ophangen van een voldoende groot aantal vleermuiskasten.

7 Bronnen

Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers. 1997. Atlas van Nederlandse vleermuizen; onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Reinhold, J., A-J. Haarsma, J.R. Regelink & H.J.G.A. Limpens, 2007. Vleermuizen in Flevoland: een beschermde diergroep in beeld gebracht. Rapport van Landschapsbeheer Flevoland i.s.m. de Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem. Rapportnummer: LBF-2007-015.

Bijlage 1 Soortinformatie

Hieronder wordt in een beknopte vorm informatie gegeven over de tijdens het onderzoek waargenomen soorten vleermuizen.

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

De gewone dwergvleermuis komt voor in zeer uiteenlopende landschapstypen, van agrarisch gebied en bos tot stedelijk gebied. De soort wordt vooral gevonden in besloten en halfopen landschappen en jaagt vrijwel altijd in de buurt van opgaande landschapselementen. Verblijfplaatsen bevinden zich zowel zomers als 's winters in gebouwen. De soort jaagt tot op ongeveer 5 km van de verblijfplaats. Het is de meest algemene vleermuis in Nederland, met een geschatte populatiegrootte van 300.000 tot 600.000 dieren.

Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

De ruige dwergvleermuis komt voornamelijk voor in halfopen bos- en waterrijke landschappen. De soort jaagt daar bij voorkeur in de nabijheid van bomen en langs de oevers van waterpartijen. De populatie bevindt zich zomers grotendeels in Noord-, Midden- en Oost-Europa. In Nederland zijn dan kleinere aantallen mannetjes aanwezig, welke in boomholtes en in vogel- en vleermuiskasten verblijven. Er is tot nu toe in Nederland slechts éénmaal een kraamkolonie van de soort aangetroffen. In de nazomer vindt er een massale trek plaats naar gematigde wintergebieden in westelijk Europa. De mannetjes vormen dan paarterritoria rond boomholtes, vleermuis- en vogelkasten en verblijfplaatsen in gebouwen. Deze territoria worden afgebakend met een luide, zeer frequent herhaalde sociale roep. De soort is in deze tijd dan ook goed op te sporen. Ruige dwergvleermuizen overwinteren onder andere in gebouwen, in holle bomen en in houtstapels. In het voorjaar vindt de terugtrek naar de zomergebieden plaats. In de trektijd zijn er naar schatting in Nederland 50.000 tot 100.000 dieren aanwezig.

Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

De laatvlieger wordt vooral aangetroffen in open tot halfopen landschappen (zowel in agrarisch als in stedelijk gebied) waar de soort jaagt in de beschutting van opgaande begroeiing, zoals bomenrijen en houtwallen. Verblijfplaatsen bevinden zich zowel zomers als 's winters in gebouwen. De laatvlieger jaagt tot op ongeveer 5 km van de verblijfplaats. Het is een algemene soort waarvan in Nederland naar schatting 30.000 tot 50.000 dieren voorkomen.

Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

De rosse vleermuis is een typische boombewoner die zowel zomers als 's winters in holle bomen verblijft. Verblijfplaatsen bevinden zich voornamelijk in oudere bosgebieden en op landgoederen met een groot aanbod aan boomholtes. De soort jaagt voornamelijk boven open wateren, moeras en (vochtige) weilanden. Om de jachtgebieden te bereiken worden afstanden afgelegd van zo'n 3-6 km, soms zelfs tot ongeveer 20 km. Vanaf juli vormen mannetjes van de soort paarterritoria rond boomholtes. Deze territoria worden afgebakend met luide, frequent herhaalde sociale geluiden. Het is een minder algemene soort waarvan in Nederland naar schatting 6.000 tot 8.000 dieren voorkomen.

Meervleermuis (*Myotis dasycneme*)

De meervleermuis jaagt voornamelijk boven plassen, meren, kanalen, vaarten en andere brede watergangen. Om de jachtgebieden te bereiken worden afstanden afgelegd tot zo'n 15 km. De soort verblijft zomers vrijwel uitsluitend in gebouwen. 's Winters verblijft de soort in koele, vochtige ruimtes als bunkers, mijngangen en grotten. De Nederlandse populatie wordt geschat op 8.000-10.000 dieren.

De meervleermuis staat in bijlage 2 van de Habitatrichtlijn. In deze bijlage staan de soorten waarvoor speciale beschermingszones dienen te worden aangewezen.

Watervleermuis (*Myotis daubentonii*)

De watervleermuis jaagt voornamelijk boven water, met een voorkeur voor wat kleinere waterpartijen. Boven grotere waterpartijen als meren en kanalen wordt de soort vooral bij de oevers waargenomen. De soort verblijft zomers vrijwel uitsluitend in boomholtes. Slecht zelden wordt de soort aangetroffen in gebouwen. Watervleermuizen jagen tot op ongeveer 5 km van de verblijfplaats. Tussen de verblijfplaatsen en de jachtgebieden maakt de watervleermuis gebruik van lijnvormige landschapselementen als bomerijen en houtwallen. 's Winters verblijft de soort in koele, vochtige ruimtes als kelders, bunkers en forten. De Nederlandse populatie bestaat uit naar schatting 15.000-30.000 dieren.